

TAPOLCZAI LAPOK

EZELETT TAPOLCZA ÉS VIDEKE.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

FŐSZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁSZLÓ JENŐ. KIADÓTULAJDONOS: LÓWY B.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, negyed évre 3 korona. * Hirdetések milliméter számítás szerint. Egy hasábos milliméter-sor egyszer közölve 20 fillér, többször beiktatva egyenkint 16 fillér. * Nyilt-tér petitsoronként 1 korona. * A kiadóhivatal interurban telefonja 84. szám. * Megjelenik minden szombat délelőtt.

Történelem

az, amit átélünk, amire virradunk. Tegnaptól mára események történtek, s ahogyan ezek történtek: csodálattal, elragadtatással töltöttek el bennünket. A mely nép így csinálja a forradalmát, jelleménél fogva a világ legelső népei közé való.

Nem voltunk cselekvői a legnagyobb, a legizgalmasabb dolgoknak, amelyek e napokban történtek, — békés vidék csöndes falvaiból figyeljük az eseményeket. De vágyunk egy volt azokéval, akik azt kívánták, hogy béke legyen, független élet a történelmi határok között. A forradalom meghozta mindezt.

Dicsősége a forradalom minden részeseinek, hogy lelkesen kivivta az országnak az egyetlen kormányt, mely ma lehetséges. Jogaiba helyezte azt a kormányt, a melyet most már ellentmondás nélkül az ellenfelei is nemzeti szükségnek ismernek el. És ez a kormány békét akar az országnak. Ugyanazokat a jogokat akarja életbeléptetni, melyeket elismertek a nemforradalmárok is. Emberséget, kölcsönös szeretetet, nemzeti egységet akar ez kormány, s mindennek felett rendet, mely megőrzi mindenki életét és vagyonát.

A jó Isten tudja, miért kellett ehhez forradalom. De ha már megtörtént, ügyeljünk, hogy nemzeti életünknek szép napjai következzenek. A magyar nép politikai érettségéé a dicsőség, hogy így történt minden és hisszük, hogy egyek leszünk a jövőnk megszilárdításának akaratában.

Vér, magyarok vére túlon-túl sok folyt, sok vagyon pusztult el, miért kellene a pusztítást, az életet kioltást folytatnunk? Miért kellene a forradalom tüzevel felgyújtani a mi békés vidékünket is?

A nemzet léte, jövője, a legközelebbi napok biztonsága is attól függ, tudjuk-e biztosítani a rendet, mely minden nyugodt fejlődésnek alapja. Össze kell tartani tehát minden magyarnak, hogy e történelmi napokban az eseményeket írá-

nyithassa az a kormány, mely a hatalmat gyakorolja.

Történelem az, ami most körülöttünk percről-percre egymást követi. És mikor az öt év szenvedésteli történelmére gondolunk, mely annyiszor megdobogtatta a szíveket győzel-

meivel, vereségeivel, mikor az utolsó hetek történelmére gondolunk, mely megérezte velünk a veszett háború sok-sok égi sebet, — azt kell mondanunk: boldogok azok, a kiknek nincs történetük.

Uj Magyarország.

Az utóbbi napok villámszerű gyorsasággal fejlődő eseményei Magyarországot gyors átalakulások kényszerébe állították.

A népkormány megalakulása és első teendője volt a nemzethez felhívást intézni, amelyben mindenkit a közös békés munkára hí fel.

A törvényhatalmat volt a magyar embernek mindig egyik legszebb erénye. Most, e válságos időben is

annak kell lennie, a törvényeket megtartani mindnyájunknak nemcsak kötelessége, hanem érdeke is.

Mindenki kötelessége hivatásának becsületes betöltését. Erre van ma szükségünk. A békés együttműködés meghozza kívánt gyümölcsét.

A felhívás, amelynek megszívlelése ma mindnyájunknak hazafias kötelessége, a következő:

Polgártársak!

Magyarország első népkormányja megalakult és átvette az ország ügyeinek vezetését. Legelső és legfontosabb dolga lesz a béke megkötése. Azonnal megtörténik minden ahhoz, hogy a fegyverszünet megkötése után pár nap alatt katonák hazatérhessenek. Bizunk benne, hogy igen rövid idő alatt kivezetjük a népet a háború kinszenvedéséből és reméljük, hogy sikerülni fog megmentenünk az ország területépségét. Magyarország teljes állami függetlensége biztosítva van, saját külügyminisztere is ki lesz nevezve. Szabadok vagyunk és mint szabad nemzet nyújtunk testvéri kezét a hazánkban élő többi nemzeteknek és a világ összes szabad népeinek. Mindent megteszünk a kivívott néprajom biztosítására és szervezésére.

Helyreállítjuk azonnal az ország elkobzott szabadságait: a sajtószabadságot, az esküdtzék, a gyülekezési és egyesülési jogot, katonai és polgári amnesztiát hirdetünk. Hazabocsájtjuk az összes internáltakat. A legsürgősebben beadjuk a törvényjavaslatot a képviselőházi, törvényhatósági és községi általános egyenlő, titkos községenkénti választójogról, amely a nőkre is kiterjed s a választókerületek igazságos és egyenlő beosztásáról. Minden tőlünk telhető módon gondoskodni fogunk hazatérő katonáinkról és a háború szerencsétlen áldozatairól. Azonnal hozzáfogunk a szociálpolitikai és munkásvédelmi tennivalókhoz és oly erőteljes birtokpolitika megvalósításához, amely a nép nagy tömegeit földbirtokhoz juttatja. Ha programunknak bármely pontját a mostani képviselőház el nem fogadja, azonnal feloszlatjuk s a nemzethez fordulunk.

Polgártársak! Mi hisszük, hogy bár az előző kormányok bünei miatt olyan irtózatossá és kétségbeesítő helyzetben van ma az ország, amilyenben Mohács óta nem volt, mégis a nép felszabadult élettereje által szebb, jobb és boldogabb jövő fog virradni a mi megkínzott szegény hazánkra. Hogy így legyen, az most elsősorban az ország népétől függ, mert annak alapfeltétele az, hogy a törvényes rend gyorsan helyreálljon a fővárosban és a vidéken is.

Győztünk, polgártársak, munkások, katonák, elérünk mindent, amit elérni akartunk, nincs okunk most folytatni a harcot. Ötödfél éven át végeztették velünk a halál kárhözatos munkáit, jöjjön most az élet ujáteremtő munkája. Harcoltunk, most dolgozzunk! Nyugalmat, türelmet és bizalmat kér Magyarország népétől az első magyar népkormány.

Budapest, 1918. október 31.

Károlyi Mihály gróf miniszterelnök és pénzügyminiszter,
Batthyány Tivadar gróf belügyminiszter,
Lovász Márton vallás- és közoktatásügyi miniszter,
Linder Béla hadügyminiszter,
Garami Ernő kereskedelemügyi miniszter,
Buzsák Barna földmivelésügyi miniszter,
Nagy Ferenc közlekedési miniszter,
Jászai Oszkár miniszter,
Kunfi Zsigmond dr. népjóléti miniszter.

Községi gyűlés.

Tapolcza, nagyközség képviselőtestülete október hó 27-én tartott gyűlésén előadja főjegyző, hogy a kórház fenntartására rendelt betétek felhasználattak, s minthogy folyton van kiadás, az államtól pedig nem jött vissza az elsőnegyedévi ápolási díj, a kiadásokra fedezet kell, hogy a kórház vezetésében fennakadás ne legyen. Az előterjesztésre elhatározza a képviselőtestület, hogy megbizja az előjáróságot a kiadások fedezésére takarékpénztári folyószámlát nyitni, s egyúttal megállapítja, hogy az alapok felhasználása tárgyában az elsőszámadási év végén fog határozni.

Bejelenti főjegyző, hogy a községi téglaházat, minthogy Komjáthy Lajos nem volt hajlandó a megállapított feltételeket elfogadni, — újból árverés alá bocsátották s ezt Pressing Gábor leg többet ígérő 3020 koronáért vette bére. Az árverést a képviselőtestület jóváhagyja s a szerződés megkötésével az előjáróságot megbizja.

Bemutatja főjegyző Berger Vilmos és neje által tett 10 ezer koronás jótékony célú alapítólevelet, amit a képviselőtestület köszönettel tudomásul vesz, s a határozatot valamint az alapítványt jóváhagyásra felterjeszti.

A csáktornyai gazdasági szaktanár háztartási tanfolyam rendezése ügyében tett átiratára elhatározza a képviselőtestület, hogy a tanfolyam megnyitásához szükségeseket megadja, a tanfolyam a polg. leányiskolával kapcsolatosan az iskola helyiségében leend.

Horváth Jenő főjegyző, részére az ugynevezett ispánházat, a jelenlegi bérleti szerződés letelte után, természetben lakásul átengedi, betudván azt az eddigi készpénzben fizetett lakásbére.

Dr. Apáti Károly ócsai lakos sikárgyóker szedhetését kéri a községi erdőn. Az erdőmérnök véleménye és a vadászati bérlet előzetes meghallgatása után határoz a képviselőtestület.

Községi végrehajtó részére 300 korona beszerzési előleget szavaz meg.

A Ganz-féle V. R. T. utazási költségeinek felemelése iránt beadott kérelmét a jövő évre emeli fel, ha azt a viszonyok indokoltá teszik.

Főjegyző a villanyvilágítás és lámpák felülvizsgálását ajánlja, és az olaj elszállítása ellen kér intézkedést. A képviselőtestület a lámpák megvizsgálására villanyosbizottságot, Fodor Henrik mérnököt és Trnovszky R. üzemvezetőt küldi ki és a legerélyesebben tiltakozik az ellen, hogy az itteni olajkészletet máshová irányítsák, — a panaszok orvoslására a vezetőség kiszállását kéri.

Az őszi idény ujdonsága, vagy pedig elfogyott a gyufa — szóval egy megoldandó probléma.

A történet pedig azzal kezdődik, hogy nem lehet gyufát kapni. Miután Tapolca sincs elzárva a világtól, tehát itt sincs gyufa, s a legnagyobb kellemetlenségek származnak ebből a tűz-használókra. Nemcsak dohány nincs, hanem gyufa sincs, így a dohány nélkül nem okoz a gyújtóhiány válságot. Akinek mégis van cigarettája, az is tud segíteni a bajon. A villanytelepen például már régebről úgy gyújtanak rá, hogy a kapcsolónál szikrák pattantanak, ilyenkor szoktak pislantani a lámpák a városban. Tehát mikor pislantanak, a gépész a telepen cigarettára gyújt. Hasonló megoldást találtak a többi dohányosok is. Egymás tűzéből szippantanak.

A legnagyobb baj a háztartásokban van, ahol a gyufahiány olyan égetővé vált, hogy majd megfagynak tőle. Ugyanis nem tudnak befűteni, sőt az ételeket is hidegen kell elkészíteni. Ez a legnagyobb zavarokat okozza és félő, hogy szikra pattanik ki abból, hogy nincs tűz, hogy annyit kell szenvedni az áldásos tüzért.

**

Tűz élete gondolkodóba ejtette az őseinket is. Mert fenevadként ez is mindig zsákmányra éhes: ágakkal, száraz fűvel, zsirhulladékkal táplálkozik. A tűz megőr. Minden tűz más tüzekből születik. Minden tűz meghal. Alakja határtalan és ha szét is vagdossák: minden darabja tovább él. Megfogy, ha megfosztják táplálékától: kicsiny lesz, mint a méh, vagy a bogár és mégis újjászülethetik egy fűszál végén, olyan terjedelmessé válhat, mint egy mocsár. Állat és még sem állat. Nincs lába, nincs kuszó teste és megelőzi a leggyorsabb vadakat. Nincs szárnya és a fellegekbe tör. Nincs szája és sóhajt, morog, nyög. Nincs keze, sem karma és magához ragad mindent, ami közelébe esik. Az ember szerette, gyűlölte és rettegett tőle. Tudta, hogy senkivel nem tesz kivételt. Kész elpusztítani azokat, akik fenntartják. Alattomosabb a hiénánál, kegyetlenebb a párdúcánál. De közelsége kellemes. Eloszlatja a hideg éjszakák kegyetlenségét, pihenést hoz a fáradtságra és felelőtlenségre és az emberek gyöngegségét.

**

És most ez a tűz kialszik, elhamvad. A tél kopog az ablakunkon és mi didergünk, mert nem lesz tűz, mert nincs gyufa... Az emberek kétségbeesve szaladgálnak boltból boltba, hogy egy kis tüzet szerezzenek... de tüz a mi számunkra nincs. Kovával nem tudunk banni, tehát más megoldást kell keresnünk. Talán kalitkában kellene őriznünk, hogy megtarthassuk a közönség számára.

A város, a falu főterén kellene kőből kalitkát építeni, ahol éjjel és nappal szítanak a tüzet. Talán erre a hivatásra a legalkalmasabbak azok volnának, akik agglégények maradtak és a maguk tüzét is im meg tudták őrizni.

Erről a tüzhelyről azután kiki hazavihetné a paraszat, mellyel lángot éleszthet a maga kemencéjében, hogy ne kelljen dideregni, ne kelljen elszendvedni az őseink

élet hidegségét... 1918 novemberében, mikor a háboruskodás következtében elfogyott a boltosok tüze.

Koppantó Bandi.

Proklamáció a katonákhoz.

A hadügyminiszter a következő proklamációt adta ki:

Katonák!

Több mint négy évi dicsőséges küzdelem után Magyarország válságos helyzete és az új világnézet, mely megdönti az erőszak uralmát és a népek békés szövetségét akarja, a felelős magyar kormányt arra az elhatározásra készítette, hogy a további harcot az összes harctereken beszüntesse.

A magyar kormány elhatározásából e rendelkezéseket erre egyidejűleg megtettem.

Nem vagyok legyőzöttek! Emelt fővel, férfias öntudattal kövessétek a parancsot. Nehéz küzdelmek nem volt haszontalan, mert meghozta az emberiség legszebb diadalát. Véretekkel és kintartásokkal váltottátok meg Magyarországot, fiaitok és unokáitokat egy jövő háború véres borzalmaiktól.

Meghoztátok az áhító emberiség legszebb álmát: a világbékét. A jelen és jövő nemzedék hálaája lesz kiérdemelt jutalmatok.

A magyar kormány tudja kötelességét és gondoskodni fog, hogy benneteket munkával, élelemmel és ruhával várjon, hogy a visszatérés után ki-ki folytathassa becsületet, békés munkás életét és hogy elfeledtesse veletek hosszú szenvedéseket.

Hogy ez az átmenet a mai viszonyokból a nyugodt, békés életre biztosítva legyen, katonatanácsokat és nemzetőrséget szervezünk, amely öröködni fog a belrend fölött, hogy végre átvehesse mindnyájunk felett kiengesztelő uralmát az: „Örök béke.”

A hazatérő katonákhoz.

Katonák! Véreink! akiknek megengedte a sors, hogy hazatérhettek az otthoni tüzhelyhez, fogadjátok testvéri üdvözlésünket. Szeretettel fogad benneteket e vidék lakossága, szeretettel, mert nagy volt az az áldozat, melyet érte hoztatok.

Katonák! A nemzetiségek az ország egyes vidékein fegyverrel támadnak a magyar ellen. A frontokon le kellett a fegyvert tennünk, fegyver nélkül jönnek haza idegenből a harcosaink, pedig lehet, hogy még puskára szüksége lesz a magyarnak. Akik hazahozták a puskákat, ne lőjétek ki hiába a levegőbe a töltényeket, mikor lehet, hogy szükség lesz erre a családotok, a tüzhelyetek védelmére az ellenség ellen.

Katonák! Csatlakozzatok a polgárőrséghez, hogy békesség legyen a sorsunk!

HIREK.

Kurucének.

Édes hazám,
Szabadságod hej be drága,
Elkipusztult
Rózsáskerted szép virága.
Odaveszett
Egy nemzedék ifjusága.

Csak véredek
Akarnak még ontani vért,
Elég volt a
Könny, szenvedés, meg ami ért.
Már nem tudjuk
Mért harcolunk, miért, miért?

Segítsd haza
Jó Isten a véreinket,
Védjék itthon
Fenyegettet tüzhelyinket.
Adj Istenünk
Békességet! Szánj meg minket!

Vársonyi Izidor

Kitüntetés. — Steiner Zsigmond vaskereskedő fiát, — Steiner József tüzerhadnagyot, a piavei csatában teljesített hősiességéért, a király legfelsőbb dicsőítő elismeréssel a kardokkal díszített Signum Laudissal tüntette ki. Steiner Zsigmond mindhárom fia katoná, sajnos a legidősebb nem lesz a hazatérők között, örökre elpihent a Nida-menti harcokban.

Jótekonyság. — Tapolca község képviselőtestületének gyűlése előkerült a jelentés, hogy Berger Vilmos és felesége tízezer koronát adtak jótekonyságra célra, és pedig alapítványt, melynek kamatait két hadiárva kapja és tizenöt év után a kórházalapot gyarapítja. Ez az első eset, mikor Tapolczán valaki ilyen szep összeggel segít a szegényeken. Ugy érezzük, hogy e jótét mellett nem szabad elhaladnunk közönyösen, mert e cselekedet követésre méltó. Ez az adomány egy beváltott ígéret, mely elhangzott keserves éjszakákon, a féltés szörnyű nappalain. Berger Vilmos kisebbik fia küzdött a házáért, sebesülten fogságot szenvedett és nemrég az olasz frontra került. Az aggódó szülő adománya volt ez összeg és a jószágnak meg lesz a jutalma, akit feltettek, hazatér.

Halálozás. Özv. Glatz Ignáczné. szűt. Simor Mária október hó 28-án 80 éves korában meghalt. Az elhunytban récei Békeffy István díszeli földbirtokos nagynénjét gyászolja.

Meghívó. Az izr. el. népiskola f. hó 10-én a hadigondozó alap javára gyűjtéssel egybekötött gyásznapot tart, melyre a szülőket és tanúgy barátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Az orvosok. A háborúban a legszebb emberi dicsőség volt, minél több embert elpusztítani. A békében dicsőség volt: — az orvos, aki gyógyít. Aki kutat és felfedez, aki az emberi életet meghosszabbítását tartja feladatának. Hogy a halál angyala köszönt ma be annyi sok házba, az emberiség figyelme az orvosok felé fordult és volt egy nap, mikor az újságokban nem az államférfiak és a hadvezérek beszédei foglalták el a hasábot, hanem az orvosok kerültek nyilvánosságba, az orvosok lettek az emberek vezetői. Talán jövőben, ha nagyobb szerephez jutnak a vezetésnél, más sorsa lesz az emberiségnek... E gondolatokat az váltotta ki belőlünk, mikor láttuk, hogy mily munkát végeznek a tapolczai orvosok. Az

egész város és a vidék egy nagy kórház, csak hogy a betegágyak nem egymás mellett vannak egy nagy teremben, hanem minden házban, a földszinten, az emeleten, minden utcában, minden faluban véges-végig. És az orvosok, bámulatos, lelkiismerettel járnak betegtől-beleghez. Mikor más pihen, szórakozik, akkor ők a sáros, köves utakon, sötét házakban teljesítik a hivatást, mely nagyon szép, de nem nagyon kellemes. Különösen nem abban a korban, mikor már az ember nyugodt életre vágyik, egy hosszú, munkás élet érdeméül. Két orvosunkról a múlt héten szoltunk, most dr. Löke Mór és dr. Várjas Gábor vannak előttünk, akik e napokban, mikor ég a világ, milliók és az önön sorsán, államok jövőjén töpreng minden halandó, — az egy ember sorsával törődnek, aki a kórhágyon sanylődik és csak egy gondolata van: élni, élni...

Mint a hajótörött egy szál deszkán, ugy hánykodik a szegény, riadt krónikás a viharzó idő eseményei között. Megkapaszkodni valamelyikben, belefogzni egyikbe se lehet. Mert ha az eget éri is, csak hullám valamennyi, a mely sziszegve, tajtékkozva és folyton átmasulva nyargal tovább a látszatos végtelenségbe, nem látható partok felé. A szemlélet, ha bárka volt, ha huzemeletes óriáshajó, darabokra zuzódott és kérdéssé vált minden felelet. Nem lehet önmagában hanykolódó állóvíz az, a minek a csapkodásától most a fülünk zug és az agyvelőnk kabult. Medre, iránya, sőt célja is bizonyára van ennek a folyamatnak. De vannak-e olyan magasból figyelők, a kik világos szemmel látják a hullámok majdan megigazodó irányát és ha vannak: öröm-e nekik, hogy a képességgel megáldottak? Van-e a kik biztos benne: mit kell éreznie? Örömet-e vagy határtalan fájdalmat? A ki ma be meri írni a noteszébe: mit lát, hogy ha itt lesz a holnap, a melytől a már megújult világ időszámítása kezdődik, a maga büszke vagy szomorú igazolásul megmutassa? A kinek kész az ítélete: mi fontos és ki fontos igazán ebben a nagy órában? Mely hang, mely név és mely cselekedet az, a melyik a jövő magja ebben a forró lávában, arra rendeltelve, hogy megfogadják benne és ha a káosz megszilárdult, beelőzjön és belelombosodjék az örökkévalóságba? Ki látja a villámok e cikázatos-záporában: melyik a Bűn, melyik a Tévedés, melyik a Vezér és melyik a Jövő? Milyen könnyű dolga van a történetírónak, a ki már a kész események kihűlt köveiből rakja össze a diadalmas eszme vonalait szerint a tanulságot, annak a veszedelme nélkül, hogy a mikor hozzányul, az megégeti és a mire épít, egyszerre melegséggé válik és minden bölcsességét elnyeli. De milyen nehéz csak szemtanúnak is lenni, mikor egy világ mozog alattunk és halottnak kellene lennünk, hogy mást tudjunk érezni, mint a mi bennünk történik. A magunk irtózatossá igalmát, föllángolását és megdermesztését, borzasztó aggodalmát, vad keserűségét és eltökélt reménykedését.

A polgárőrségünk október 31-én megkezdte működését. Az őrség tanyája a Frisch Jenő féle házban van a Szentháromság téren. Eszenként legalább hat-hat ember teljesít szolgálatot, akik a város különböző részein lesznek őrségen. Szükség esetén azonban az őrség összes tagjait is szolgálatra rendelheti a parancsnok. Tartása kötelességenek mindenki az őrségbe önként jelentkezni annál is inkább, mert szükség

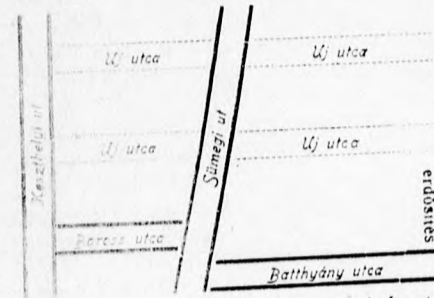
Lakásprobléma — városfejlesztés.

— Két cikk. —

II.

Irányt kell szabni a fejlődésnek, nehogy az alkalmoszerűleg történjen, minden építendő egyéni ízléséről függővé téve. Ezt a célt kell szolgálani nemcsak az építési szabályrendeletnek, hanem a fejlődési terveknek is, melyek, hogy alapja legyen a jövőben megkezdődő építkezéseknek.

A fejlődésnek legszebb tere a keszthelyi és a sümegi ut közötti terület, egészen a dombtetőig, amelyet be kellene fásítani, hogy szellőző legyen és mely egyúttal bent a városban a legszebb ligetté is lehet.

Hogy így megjelöltük az irányt, melyet követhetünk, foglalkoznunk kell a kivittel. Könnyű azt mondani, hogy házakat kell építeni, de nehéz azt keresztül vinni. Az építkezés sokak szerint hosszú időre lehetetlennek van téve az anyaghiány, a munkaviszonyok miatt.

Szembe kell néznünk a tényekkel, számolnunk kell a valósággal, mi a legfontosabb jövő e problémájának, a lakáshiánynak megoldásáról gondolkodunk. A néhai kereskedelmi miniszternek, Sterényinek az volt a programja, hogy az állam a leszerelés után azonnal épített, hogy a munkáskezeket foglalkoztassa. Micsém természetesebb, mint nekünk is ezt az elvet kell követnünk, hogy a hazatérők munkát, megelhetést találjanak és ezzel az átmeneti idő súlyos válságát elimináljuk.

Ha ezt a célt tartjuk szem előtt, akkor nincs akadály, ami a tavasszal meginduló építkezésnek útját állja.

Tegnapyarunk, mely üzemképes, nagy mennyiséget tud termelni. A téglák ára, valamint más építőanyagok ára is sokáig maximálva lesz, tehát ezen kérdés fölött nem kell gondolkozni. Hanem igenis gondolatunk arra, hogy ki építtessen és hogyan építtessen, mikor a munkabérek és az építési anyag-árak állandóan változnak majd.

Először kell számítanunk az államra, aki a tisztviselőinek lakást ad, nem pedig lakbért. Adóhivatal, járásbíró, más közigazgatási szervek, iskolák hivatalnokai részére, ezenkívül a vasutasok számára, akik ma együtt tekintélyes számú lakást foglalnak el a városban, kell az új városrészben házakat építeni.

Az államnak ezen építési akciójáról volt szó a multban, de valószínű nem kerül rá a sor a jövőben, tekintve, hogy a nagyobb városok kötik le teljesen az állami beavatkozást. Tehát magunknak kell cselekednünk, ha nem akarunk lakás nélkül lenni, ezzel a fejlődésben visszamaradni.

Alakítsanak Városfejlesztő Résztársaságot, amely a telkeket megvásárolja, a kedvező időben

megkezdje az építkezést saját régióba, tekintve a mindig változó árakat, ami a vállalkozást kizárja. Az építést vezetők épp úgy fix fizetésben részesülnek, mint a munkások, tehát még az elmaradt vállalkozási haszon is csökkenti az építési költségeket. Egyforma házak, egy terv szerint, aránytalanul olcsóbbá teszik az építkezést.

Amiket elmondottunk, mindenki előtt ismert tények: Tapolczán nincs lakás, az építésznek, a közművesnek, asztalosnak hazajönnek, nincs munkaalkalom, mely kenyeret ad nekik; — aki gondol a jövőre, gondol ezen jelenségekre is és cselekszik a város érdekében.

A polgári őrség megalakulása Tapolczán.

A közrend és közbiztonság megővése, valamint a közegészségügyi és egyéb rendészeti feladatok teljesítése céljából ma nagyon kívánatos polgári őrséget szervezni.

Ennek a kívánalomnak tett eleget Polgár Ferencz járásunk h. főszolgabírája, midőn az itthonlévő fölmentettekkel és önként jelentkezőkkel polgári őrséget alakított. Mintegy 50-en jelentkeztek, akik azonnal le is tették a főszolgabíró előtt a szolgálati esküt. A polgárőrök ezután maguk közül parancsnokot és parancsnokhelyettes választottak. Parancsnokká választották: Vajda Lajos szabadságolt főhadnagyot, parancsnokhelyettesül pedig Kell Árpád szabadságolt katonát.

A főbíró ezután körvonalozta a polgárőrök köteleességét és kérte őket, hogy önként vállalt köteleységüket komolyan, az idők és körülmények mérlegelésével iparkodjanak betölteni. Hisszük, hogy a polgárőrök lakóhelyünk mindenirányu közrendjének megővésében komolyan és tapintatos körültekintéssel fognak megfelelni.

A polgárőrök szolgálatukkor „Polgári őrség” felirású nemzeti-színű szallagot viselnek s így a közönség könnyen felismerheti őket. Fontos körülmény tudnia a közönségnek azt, hogy a polgárőr szolgálatában hatósági közeg s mint ilyeneknek megsértése büntetés alá esik és épp úgy engedelmeskedni kell nekik, mint a más közbiztonsági személyeknek.

A polgári őrség szolgálatuk közben fegyvert viselnek, amelynek használata természetesen csak a legszükségesebb esetben és önvédelemből történhetik.

A közönséget pedig ezáltal is felhívjuk, hogy a polgárőrséget szolgálatában tőle telhetően támogassa, mert hiszen hivatásának célja azonos a nagyközönség érdekével.

Polgárőri szolgálatra eddig jelentkeztek:

Klein Iván, Győri János, Mersics József, Szollár Gáspár, Farkas István, Hocz Gergely, Tőreki Vincze, Szűcs Vilmos, Keszler Zoltán, Nyirádi Ferencz, Sötét István, Csikai János, Monda Alajos, Borbély János, Pál József, Nagy Béla, Hirsch József, Rechnitzer Rezső, Vizi Pál, Berkes József, Vigh József, Weiler Kálmán, Bogdán György, Szigethy Ödön, Krausz Emil, Körmendi István, Hoiba Antal, Flieg József, Halász Samu, Hutvagner János, Pruska Béla, Bozay János, Lessner Lajos, Szusztér Ferencz, Révész Zsaki, Keszler Jenő, Varga József, Sélly

Sándor, Dávid Zoltán, Barabás József, Handlery Gusztáv, Pauk Izidor, Barabás János, Bajnóczi György, Bakos József, Bócai Lajos, Kell Árpád, Bogdán Péter, Burján Imre, Hobok Dávid, Rösner Mór, Tóth Ferencz, Somogyi János, Piriti József, Hegedüs József, dr. Révész Gusztáv, Piriti Mihály, Barabás Antal, Widermann Ferencz, Mandl Sándor, Rechnitzer Salamon, Schott Ödön, Weisz Béla, Willner Béla, Konc József, Nyitrai Gyula, Pajtás Henrik, Piriti Mihály, Marton László, Wittmann Miksa, Tapf Ede, Korein Dezső, Guttentag Jakab, Guttentag Miksa, Szollár Gáspár, Piriti József, Weisz Soma, Altschtáder Károly, Grünhut Benő, Bauer László, Komjáthy Lajos, Steiner Imre, Kardos Ödön, dr. Vágó Jenő, László Jenő.

Legenda.

Zökken a szerkezet, egy lánc megereszkedett s pár pillanat, mely, dalamos hangon úni kezdett az óra. Előbb tompán négyet, aztán rengve, messzire hangzón tizenkettőt.

Éjfél ütött.

Most kisvártatva megingott a dombon a kereszt, kifordult a helyéből, aztán végighasadt a föld s a hasadékból egy öreg őrmester jött ki. Balkezeiben fényes réztrombita volt, jobbával kétfelé törölte deres bajuszát és belefújt a trombitába. Szépen, cifrán, módisan.

Zengett a trombita s amint zengett, lassan megelevenedett a hasadék és poros, sáros katonák másztak ki belőle. Amikor annyian voltak, hogy megtelt velük minden talpalatnyi föld, az őrmester abba hagyta a trombitást és messzecsengő hangon így szólt:

— No huszárok, derék magyar katonák ma éjjel halottak északaján van és parancs jött, hogy aki akar, hazamehet látogatába. Hát elmentek, ka akartok, de virradatra visszajöjjetek, mert csak addig szól a szabadság.

Hát nagy öröm támadt, rögtön összeszedelőzködtek a huszárok és kiki elszéledt hazafelé. Nem maradt a földön, csak egy-két korhadó, leszakadt láb, néhány munkától kérges szétronsolt kéz, s más egyéb elárvult, gazdátlan testrészt, amiket valami gránát szakított szét és a sirásó katonák ütőzet után színtén beletemtek a közös gödörbe.

Jó ideig némán feküdtek a gazdátlan tagok, — távolról egyre gyengébben hallatszott a szabadságolt huszárok éneke — akkor egyszerre megszólalt az egyik láb:

— Mennek haza... mindenki hazamegy, csak mi maradtunk itt...

— Mi is elmehetnénk, — vélte egy másik — hallottaknapja van... elmegyünk haza, otthoni rögöt taposni, hazai földnek sárguló füven lépkedni...

— Én is megyek, — mondta a kéz — hazamegyek, megtapogatni a kilincset, megsimogatni a birkák gyapját, meglehülni és letörülni az őszi párás ablakot.

— Látni akarom a zsindeles házat, — szólott a szem — a rácsos kapumat, muskátis cserepem, a golyafészket a nagykemény mellett... Elmegyek én is!

— Én is megyek, én is megyek, — hangzott most már mindenfelől — s a száj, a fül, az orr, mind-mind felkészülődtek, hogy megindulnak hazafelé. S amint így készülődtek, halk, fájdalmas panaszszó sirt föl

mellettük. Az indulófélben lévő testrészek megfordultak:

— Ki sir itt köztünk? — kérdezte a száj.

— Én, a szív, — felelte a szomorú hang.

— Miért sírsz, szív?

— Hogyne sírnék, — válaszolta a szív, — amikor mindenki hazamegy, csak én nem mehetek.

— Miért nem mehetsz te is?

— Hiába mennék, ha mehetnék is, hiszen nem tudok se látni, se beszélni, se csókolni, se simogatni... én csak a szív vagyok s a szív oly tehetetlen...

— Hagytál otthon valakit? — kérdezte újra a száj.

— Hagytam, — mondta a szív bánatosan, — a gyerekeket, anyátlan, apátlan kis szegény árvákat... akinek senkije sincs a világon...

A szétronsolt tagok összenéztek egy pillanatra.

— A gyerekeket hagytad otthon?

— A gyerekeket, — sóhajtott a szív...

— Hm... — mondta csöndesen a szem és fátyolos lett — megszeretnéd nézni?

— Meg, — de nincs szemem...

— Ejnye, — hümögött a száj — meg akarnád csókolni?

— Meg... de nincs szájam...

— Meg... simogatnád? — kérdezte halkán a kéz és remegni kezdett — betakarnád? Álomba ringatnád?

— Megsimogatnám, betakarnám, álombaringatnám — sirt föl újra a szív — de nincs kezem, nincs semmim, semmim sincs, csak szomorúságom...

Nagy csend lett, mintha mindenik testrészt tanakodna magában, aztán egyszerre meleg, remegő hangon megszólalt a láb, mert ő volt a legokosabb:

— Arról van szó, — mondta a láb — hogy mindenki haza akart menni. Én jami akartam, a kez simogatni, a szem látni, a fül hallani, a száj csókolni. Hát úgy vélem, hogy ez külön-külön nem is elég, mert ha elég volna, akkor a jó Isten nem teremtett volna egész embert. Ennek okáért tehát azt javaslom, kapaszkodjunk össze, támogassuk egymást, ha nem is egy gazdát szolgáltunk életünkben és segítsük ki szegény kománkat, a szívet, mert a reglama is azt kívánja, hogy összetartsunk. Jó lesz-e?

— Jó lesz, ujjongtak fel vidáman a testrészek és ott a helyszínén rögtön össze is kapaszkodtak. Alul került a láb s a láb ment. Oldalt került a kéz és botot tartott. Fölül volt a fül, a szem, a száj, — így fogták közre, így vitték haza a szívet, hogy megnezzék, megsimogassák, megcsókolják, álomba ringassák helyette apátlan anyátlan kis árva gyereket.

A Világosság küzdött a Sötétséggel, mikor a katonák visszatértek. Minden úgy lett, mint volt, de a szív, a kéz, a láb, a szem, a száj... mind mind nagyon szomorú volt és azt kérdezte: miért volt a mi szenvedésünk, a mi elmulásunk? Miért volt a hősi halál? Miért volt minden, ami megtörtént, miért cselekedtek azt az emberek, amit cselekedtek? Miért kellett annyi embernek elpusztulni, ki volt az oka mindennek?

És a földben nyugvok elhatározták, hogy halottak estélyén nem jönnek el többé az élők közé...

A nemzet nagy ügye nem károsodhatik meg a garázda elemek alávaló cselekedetei folytán! Akadályozzátok meg a fosztogatást és a rendezőrendet.

Az őszi id...
vagy pedig...
— szóval...

A történet...
hogyan nem lehet...
után Tapolczán...
től, tehát itt...
nagyobb kelle...
nak ebből...
Nemcsak do...
gyufa sincs, i...
nél nem okoz...
Akinek mégis...
tud segíteni a...
pen például...
gyujtanak rá...
szikrát pattan...
tak pislantan...
ban. Tehát...
gépész a tele...
Hasonló meg...
dohányosok...
szippantanak...

A legnagyobb...
ban van, aho...
életét vált, a...
tőle. Ugyanis...
sőt az ételek...
készíteni. Ez...
kat okozza...
pattanik ki...
hogyan anny...
áldásos tüze...

Tűz élete...
az őseimben...
ez is mind...
ágakkal, sz...
kal táplálko...
den tűz r...
Minden tűz...
talan és k...
minden dara...
fogy, ha m...
kicsiny les...
bogár és m...
fűszál vég...
válhat, mi...
még sem á...
kuszó teste...
gyorsabb...
és a felleg...
sóhaj, mo...
sem karm...
mindent, a...
ember szer...
tőle. Tudta...
kivétel. K...
akik fennt...
hiénánál, k...
De közels...
a hideg...
pihenést h...
metessé t...
geségét.

És mos...
hamvad. A...
kon és n...
lesz tűz...
emberek k...
boltról bo...
szerezene...
nincs. Ko...
tehát má...
nünk. Ta...
öriznünk...
közösség...

A város...
kőből kal...
nappal s...
erre a hiva...
azok vol...
maradtak...
meg tudt...

Erről a...
hazavihet...
lángot él...
ben, hogy...
kelljen e...

Az őszi idény ujdonsága, vagy pedig elfogyott a gyufa — szóval egy megoldandó probléma.

A történet pedig azzal kezdődik, hogy nem lehet gyufát kapni. Miután Tapolca sincs elzárva a világtól, tehát itt sincs gyufa, s a legnagyobb kellemetlenségek származnak ebből a tűz-használókra. Nemcsak dohány nincs, hanem gyufa sincs, így a dohánygyártóknak nem okoz a gyújtóhiány válságot. Akinek mégis van cigarettája, az is tud segíteni a bajon. A villanytelepen például már régebről úgy gyújtanak rá, hogy a kapcsolónál szikrát pattantanak, ilyenkor szoktak pislantani a lámpák a városban. Tehát mikor pislantanak, a gépész a telepen cigarettára gyújt. Hasonló megoldást találtak a többi dohányosok is. Egymás tűzéből szippantanak.

A legnagyobb baj a háztartásokban van, ahol a gyufahiány olyan égetővé vált, hogy majd *megfagnak* tőle. Ugyanis nem tudnak befűteni, sőt az ételeket is hidegen kell elkészíteni. Ez a legnagyobb zavarkat okozza és félt, hogy *szikra pattanik* ki abból, hogy nincs tűz, hogy annyit kell szenvedni az áldásos tüzért.

Tűz élete gondolkodóba ejtette az ősember is. Mert fenevadként ez is mindig zsákmányra éhes: ágakkal, száraz fűvel, zsírhulladékkal táplálkozik. A Tűz megnő. Minden tűz más tűzéből születik. Minden tűz meghal. Alakja határtalan és ha szét is vagdossák: minden darabja tovább él. Megfogy, ha megfosztják táplálékától: kicsiny lesz, mint a méh, vagy a bogár és mégis újjászülethetik egy fűszál végén, olyan terjedelmessé válhat, mint egy mocsár. Állat és még sem állat. Nincs lába, nincs kuszó teste és megelőzi a leggyorsabb vadakat. Nincs szárnya és a fellegekbe tör. Nincs szája és sóhaj, morog, nyög. Nincs keze, sem karma és magához ragad mindent, ami közelébe esik. Az ember szerette, gyűlölte és rettegett tőle. Tudta, hogy senkivel nem tesz kivételt. Kész elpusztítani azokat, akik fenntartják. Alattomosabb a hiénánál, kegyetlenebb a párdúcánál. De közelsége kellemes. Eloszlatja a hideg éjszakák kegyetlenségét, pihenést hoz a fáradságra és féltetessé teszi az emberek gyöngegségét.

És most ez a tűz kiálszik, elhamvad. A tél kopog az ablakunkon és mi didergünk, mert nem lesz tűz, mert nincs gyufa... Az emberek kétségbeesve szaladgálnak boltról boltra, hogy egy kis tüzet szerezzenek... de tűz a mi számunkra nincs. Kovával nem tudunk banni, tehát más megoldást kell keresnünk. Talán kalitkában kellene őriznünk, hogy megtarthassuk a közösség számára.

A város, a falu főterén kellene közből kalitkát építeni, ahol éjjel és nappal szítanak a tüzet. Talán erre a hivatásra a legalkalmasabbak azok volnának, akik agglagények maradtak és a maguk tüzét is im meg tudták őrizni.

Erről a tüzhelyről azután kiki hazavihetné a paraszt, mellyel lángot éleszthet a maga kemencéjében, hogy ne kelljen dideregni, ne kelljen elszenevni az ősemberi

élet hidegségét... 1918 novemberében, mikor a háboruskodás következtében elfogyott a boltosok tüze. **Koppantó Bandi.**

Proklamáció a katonákhoz.

A hadügyminiszter a következő proklamációt adta ki:

Katonák!

Több mint négy évi dicsőséges küzdelem után Magyarország városos helyzete és az új világnézet, mely megdönti az erőszak uralmát és a népek békés szövetségét akarja, a felelős magyar kormányt arra az elhatározásra készítette, hogy a további harcot az összes harcatereken beszüntesse.

A magyar kormány elhatározásából e rendelkezéseket erre egyidejűleg megtettem.

Nem vagytok legyőzöttek! Emelt fővel, férfias öntudattal kövessétek a parancsot. Nehéz küzdelmek nem volt haszontalan, mert meghozta az emberiség legszebb diadalát. Véretekkel és kitartástokkal váltottátok meg Magyarországot, fiaitok és unokáitok egy jövő háború véres borzalmaitól.

Meghoztátok az áhítozó emberiség legszebb álmát: a világbékét. A jelen és jövő nemzedék hálája lesz kiérdemelt jutalmatok.

A magyar kormány tudja kötelességét és gondoskodni fog, hogy benneteket munkával, élelemmel és ruhával várjon, hogy a visszatérés után ki-ki folytathassa becsületos, békés munkás életét és hogy elfeledtesse veletek hosszú szenvedéseket.

Hogy ez az átmenet a mai viszonyokból a nyugodt, békés életre biztosítva legyen, katonatanácsokat és nemzetőrséget szervezünk, amely örködni fog a belrend fölött, hogy végre átvehesse mindnyájunk felett kiengesztelő uralmát az: „Örök béke.”

A hazatérő katonákhoz.

Katonák! Véreink! akiknek megengedte a sors, hogy hazatérhettek az otthoni tüzhelyhez, fogadjátok testvéri üdvözlőnk. Szeretettel fogad benneteket e vidék lakossága, szeretettel, mert nagy volt az az áldozat, melyet érte hoztatok.

Katonák! A nemzetiségek az ország egyes vidékein fegyverrel támadnak a magyar ellen. A frontokon le kellett a fegyvert tennünk, fegyver nélkül jönnek haza idegenből a harcosaink, pedig lehet, hogy még puskára szüksége lesz a magyarnak. Akik hazahoztatok a puskákat, ne löjétek ki hiába a levegőbe a töltényeket, mikor lehet, hogy szükség lesz erre a családok, a tüzhelyetek védelmére az ellenség ellen.

Katonák! Csatlakozzatok a polgárőrséghez, hogy békesség legyen a sorsunk!

HIREK.

Kurucének.

Édes hazám,
Szabadságod hej be drága,
Elkipusztult
Rózsáskerted szép virága.
Odaveszett
Egy nemzedék ifjúsága.

Csak véretek
Akarnak még ontani vért,
Elég volt a
Könny, szenvedés, meg ami ért.
Már nem tudjuk
Mért harcolunk, miért, miért?

Segítsd haza
Jó Isten a véreinket,
Védjék itthon
Fenyegtetett tüzhelyinket.
Adj Istenünk
Békességet! Szánj meg minket!

Vázyonyi Izidor

Kitüntetés. — Steiner Zsigmond vaskereskedő fiát, — Steiner József tüzérhadnagyot, a piavei csatában teljesített hősiességéért, a király legfelsőbb dicsőítő elismeréssel a kardokkal díszített Signum Laudissal tüntette ki. Steiner Zsigmond mindhárom fia katona, sajnos a legidősebb nem lesz a hazatérők között, örökre elpihent a Nida-menti harcokban.

Jótekonyság. — Tapolca község képviselőtestületének gyűlése elé került a jelentés, hogy Berger Vilmos és felesége tízezer koronát adtak jótekonyság célra, és pedig alapítványt, melynek kamatait két hadiárva kapja és tizenöt év után a kórház-alapot gyarapítja. Ez az első eset, mikor Tapolczán valaki ilyen szép összeggel segít a szegényeknek. Ugy érezzük, hogy e jöttel mellett nem szabad elhaladnunk közönyösen, mert e cselekedet követésre méltó. Ez az adomány egy beváltott ígéret, mely elhangzott keserves éjszakákon, a féltés szörnyű nappalain. Berger Vilmos kisebbik fia küzdött a házáért, sebesülten fogságot szenvedett és nemrég az olasz frontra került. Az aggódó szülő adománya volt ez összeg és a jósnak meg lesz a jutalma, akit feltettek, hazatér.

Halálozás. Özv. Glatz Ignáczné. szűt. Simor Mária október hó 28-án 80 éves korában meghalt. Az elhunytban récsai Békffy István díszeli földbirtokos nagynénjét gyászolja.

Meghívó. Az izr. el. népiskola f. hó 10-én a hadigondozó alap javára gyűjtéssel egybekötött gyásznapot tart, melyre a szülőket és tanúgy barátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Az orvosok. A háboruban a legsebbe emberi dicsőség volt, minél több embert elpusztítani. A békeben dicsőség volt: — az orvos, aki gyógyít. Aki kutat és felfedez, aki az emberi életet meghosszabbítását tartja feladatának. Hogy a halál angyala köszönt ma be annyi sok házba, az emberiség figyelmébe az orvosok felé fordult és volt egy nap, mikor az újságokban nem az államférfiak és a hadvezérek beszédei foglalták el a hasábot, hanem az orvosok kerültek nyilvánosságba, az orvosok lettek az emberek vezetői. Talán jövőben, ha nagyobb szerephez jutnak a vezetéskor, más sorsa lesz az emberiségnek... E gondolatokat az váltotta ki belőlünk, mikor láttuk, hogy mily munkát végeznek a tapolczai orvosok. Az

egész város és a vidék egy nagy kórház, csak hogy a betegyák nem egymás mellett vannak egy nagy teremben, hanem minden házban, a földszinten, az emeleten, minden utcában, minden faluban véges-vegig. És az orvosok, bámulatos, lelkiismerettel járnak betegről-beteghez. Mikor más pihen, szórakozik, akkor ők a sáros, köves utakon, sötét házakban teljesítik a hivatást, mely nagyon szép, de nem nagyon kellemes. Különösen nem abban a korban, mikor már az ember nyugodt életre vágyik, egy hosszú, munkás élet érdeméül. Két orvosunkról a múlt héten szöveltünk, most dr. Lóke Mór és dr. Varjas Gábor vannak előttünk, akik e napokban, mikor ég a világ, milliók az önön sorsán, államok jövőjén törpereg minden halandó, — az egy ember sorsával törődnek, aki kórhágyon sanylődik és csak egy gondolata van: élni, élni...

Mint a hajótörött egy szárdesz-kán, úgy hanykódik a szegény, riadt krónikás a viharzó idő eseményei között. Megkapaszkodni valamelyikben, belefogózni egyikbe se lehet. Mert ha az eget éri is, csak hullám valamennyi, a mely sziszegve, tajtékkozva és folyton átmasulva nyargal tovább a látszatos végtelenségbe, nem látható partok felé. A szemlélet, ha bárka volt, ha huszemeletes óriáshajó, darabokra zúzódt és kérdéssé vált minden felelet. Nem lehet önmagában hanykolódó állóvíz az, a minek a csapkodásától most a fülünk zug és az agyvelőnk kábult. Medre, iránya, sőt célja is bizonyára van ennek a folyamatnak. De vannak-e olyan magasból figyelők, a kik világos szemmel látják a hullámok majdan megigazodó irányát és ha vannak: öröm-e nekik, hogy a képességgel megáldattak? Van-e a ki biztos benne: mit kell éreznie? Örömet-e vagy határtalan fájdalmat? A ki ma be meri írni a noteszbe: mit lát, hogy ha itt lesz a holnap, a melytől a már megújult világ időszámítása kezdődik, a maga büszke vagy szomorú igazolásául megmutassa? A kinek kész az ítélete: mi fontos és ki fontos igazán ebben a nagy órában? Mely hang, mely név és mely cselekedet az, a melyik a jövő magja ebben a forró lávában, arra rendeltetve, hogy megfogadjék benne és ha a káosz megszilárdult, belenőjjön és belelombosodjék az örökkévalóságba? Ki látja a villámok e cikázatos-záporában: melyik a Bűn, melyik a Tévedés, melyik a Vezér és melyik a Jövő? Milyen könnyű dolga van a történetírónak, a ki már a kész események kihűlt köveiből rakja össze a diadalmas eszme vonalait szerint a tanulságot, annak a veszedelme nélkül, hogy a mikor hozzányúl, az megégeti és a mire épít, egyszerre melegséggé válik és minden bölcsességét elnyeli. De milyen nehéz csak szemtanúnak is lenni, mikor egy világ mozog alattunk és halottnak kellene lennünk, hogy mást tudjunk érezni, mint a *műveink* történetét. A magunk irrtázatos izgalmát, föllángolását és megdermesztését, borzasztó aggodalmát, vad keserűségét és eltökélt reménykedését.

A polgárőrségünk október 31-én megkezdte működését. Az őrség tanyája a Frisch Jenő féle házban van a Szentháromság téren. Eszenkint legalább hat-hat ember teljesít szolgálót, akik a város különböző részein lesznek őrségen. Szükség esetén azonban az őrség összes tagjait is szolgálatra rendelheti a parancsnok. Tartsa kötelességének mindenki az őrségbe önként jelentkezni annál is inkább, mert szükség

esetén arra kényszeríteni is fogják. Jelentkezni lehet az őrség laktanyájában minden nap délután 6 órától. Az esküt az illetőktől a főszolgabíró veszi ki. A közönség tájékoztatására közölni kell még azt, hogy ha a parancsnok a polgárőrség tagjait riadó útján, gyakorlatra hívja össze, ily esetben a közönség tartozkodjék minden gyülekezéstől.

Vajda Lajos főhadnagy, parancsnok ezúton kéri fel a polgárőrség tagjait, hogy ma délután 4 órakor jelenjenek meg a városházán tartandó értekezleten, fegyelmi vétség terhe mellett.

A zágrábi üzletvezetőséghez tartozott eddig Tapolcza, de a horvátországi események következtében ismét a szombathelyihez csatoltak bennünket. Érdekes jelenet volt, mikor a távirógépek drótjait átkapcsolták: e pillanatban azt éreztük, hogy a drótszálak szimbolizálják az államot. A drót-vezeték megtrövidült, elvágta a Drávánál és többé nem tartozik hozzánk. Mily semmi, értéktelen kapocs ez a drót, az a sinpár, ha a lelkekben nem él az együvé-tartozás érzése.

Felmentések meghosszabbítása. A honvédelmi miniszter az összes mostanában lejárt határidős felmentések és bevárási engedélyek érvényét 1918. december 31-ig meghosszabbította. A felmentési névjegyzékek egyelőre csakis új felmentési javaslatok esetén terjesztendők fel. A meghosszabbítást az igazolványokra a főszolgabíró vezeti rá.

A bor jövője. A bor értékesítése ma teljesen szünetel és nagy idő múlik majd el, míg a normális viszonyok megteremtik a kereskedelem számára szükséges légkört. Addig is legyenek türelemmel a termelők és örüljenek, hogy a bor a pincéjükben van, mely bizonyára van olyan értékes, mint a papírpénz. Az a rendelkezés, mellyel a Nemzeti Tanács javasolta megtiltani, hogy burgonyából szeszt főzzenek, — remélni engedjük, hogy a termelők megtalálják számadásukat. Különben is a kormány új földművelésügyi minisztere, *Buzs Barna*, az ország egyik legnagyobb szőlőbirtokosa; — tehát a szőlőgazdatisádalom nyugodt lehet, érdekeinek jó, tehetséges védője van. Az események valószínű úgy alakulnak, a jelek azt mutatják, hogy piacunkat nemcsak hogy sikerül megtartani a borunk számára, hanem az új országokkal, melyek barátságossággal és érdekközösséggel lesznek hozzánk, bővül. Egy jól szervezett szőlőgazdasági politika, mely a kellő időben hallatja szavát, sokat segíthet a helyzeten és munkálhat a jövőn. E vidék gazdasági kérdésekben nem egyszer mutatott utat, hivatást, módot talál arra, hogy befolyását, mely nem ellenkező érdeklés más foglalkozású ágakkal, érvényesítse. Csatlakozni és cselekedni kell, hogy a borunk jövőjét megteremthessük.

A hazatérők. Bár nem így képzelt el senki sem a leszerelést, bele kell nyugodnunk, hogy nem a diadalmas hadvezérek élén vonulnak be a harcosaink a városokba. Ezt, hogy nem így történt, nem szabad éreztetni egy harccsal sem, kik bizony a történekről nem tehetnek. Örömmel s üdvözölve kell fogadnunk minden katonát, akinek megengedte a sors, hogy hazatérhessen. Legyen zászlódszben a város az egyenkint hazatérőkhöz is, szóljon szavunk bátor biztatással, éljenünket ne fojtassa el a benső sirás: hisz öröm az,

hogy béke van. Szorítsuk meg minden katonát kezét már a vagon ajtajában, hogy érezze a mi szeretetünket és megbecsülésünket, hogy szeressen ő is bennünket, kikert cél nélkül szenvedett. Érezzék át az itthoniak a hazatérő érzéseit, mikor kilép a vonatból és nem várja senki, mikor végig megy az utcán és nem lengeti senki feje a kalapját. Valahogy úgy volna jó, ha tárt karokkal várnánk a hazatérőket, kiknek útja e városon át vezet, ha a hazatérők éreznék a szeretetet, mely minden elleneséges érzést legyőz, mely minden balga kiáltást elnemít. Meg kellene alakítani a Hazatérők Tanácsát, amely felvilágosítást, segítséget ad azoknak, akik tanácstalanul, és néhány hét múlva munkanélkül, szennélkül, kenyérenélkül, tétlenül állanak a muló idő mesgyéjén. Nem szabad azt a hivatást a hatóságokra ruházni, akik ugyanis sokat veszítettek tekintélyükben, sulyukban a mindent megőrlő háború négy éve alatt. Csinálják meg ezt a népet vezetni tudók, kell, hogy legyenek ilyenek. Szólni kell hozzájuk a veszélyeztetett hazáról, melyből szakítani akar a horvát, a német, a cseh, a román, a szerb, hogy megismerjék az új kötelességüket: a független Magyarország új megvédését. Vegyenek részt e munkában azok, akik a harc-terén annyi veszély között vezették a katonákat, a tartalékos tisztjeink, hogy meg legyen a kapocs ember és ember között, osztály és osztály között, hogy meg legyen az alapja a jövő boldogulásunknak: a *békes egyetértés*.

A nagy események e történelmi napjaiban izgalmas és kíváncsi életet éltek a tapolczaiak is. Soha úgy nem voltunk ráutalva a fantáziánkra, mint a mikor a valóság csak úgy tobzódott a minden képzeletnél ezerszerre érdekesebb események produkálásában. Csak egy-egy rövid telefonhír, a vasutasok egy-egy értesítése tudatta velünk, hogy mi történik a horvátok új államában, a magyarok régi fővárosában. A mindennapi újságok híreit, melyek békeben hozták el nekünk a vérrel kivított eredményeket, aggodva és szívszorongva olvasták az emberek, egy bizonytalan jövő sejtéseitől féltve. A legérdekesebb *Má-nak* nincs nagyobb, feszültebb, mindent elnyomóbb érzése a kíváncsiságnál a *Holnap* ra. Pedig ez a holnap úgy is eljő, ha mi nem megyünk elébe. A nagy napok tapolczai eseményének kronikájához fel kell jegyeznünk a hirt, hogy a vasutasaink demonstrálni akarták a Nemzeti Tanácshoz való csatlakozásukat egy utcai tüntetéssel, de amelyetől, nagyon helyesen, elálltak, tartva az éretlen elemektől, kik nem tüntetni akartak a független Magyarorszáért, hanem rabolni, orosz módszerrel. Minden ilyen tüntetéstől tartozkodni kell azoknak, akik szeretik Tapolczát. — Csütörtök este volt jelezve egy katonavonat, melyen 400 balatonparti katonát jött haza. A vonatot be is futott a tapolczai állomásra, de addigra már csak 40 katonát volt a kocsikban, a többiek a közbeeső állomásokon kiszállottak.

Eladó Révfülöpön a kövágóorszi ut mellett

cca 5000 -öl ojtványászóló nagyon szép épülettel, alatta 600 hl-es pince.

Cim a hiadóhivatalban.

Egy lószerszám eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

NYILTTÉR.

Folyó évi október 26-iki lapunkban közzétett árverési hirdetésre vonatkozólag a következő nyilatkozat érkezett hozzánk.

Grosz Mór badacsonytomaji lakos b. lapjukban egy hirdetményt tett közbe, hogy nekem eladott és általam „még at nem vett” 100 hl. bort elárvereztet. Nem tudom, hogy szándékosan, vagy téves szövegezés folytán említi e a hirdetés szövege a még szócskát; mert ha azzal a céllal említi, hogy nevetem meghurcolja — bár semmi szükség nem volt nevem idézésére, sőt hirdető félnek ehhez joga sem volt — akkor ezt a celzatos a leghatározottabban visszautasítom, ha pedig csak nem megfelelő szövegezés folytán került a kifogásolt és a tényállásnak egészen más értelmet adó szó a hirdetésben, akkor azt röviden a következőképp helyesbitem:

Nem vettem át és nem fogom átvenni egyáltalában a kérdéses bort. Semmi még at nem vett, hanem egyáltalán átvenni nem szándékoztam bor elárverezésétől van és lehet csak szó, miután én ezt a bort egyáltalában nem vagyok hajlandó átvenni és ehhez való jogom érvényesítése végett a hirdetés már jóval megelőzőleg kénytelen voltam keresetemet az illetékes bíróságnál benyújtani.

Tiltakozom tehát az ellen, hogy a hirdetés azt a látszatot keltsen, mintha én a bort késedelemből nem vettem volna át, holott az átvétel megtagadásához törvényes okom van és igazamat már előzőleg a bíróság elé vittem.

Badacsonytomaj, 1918. október 28.
Kluger Aladár

Nyilvános köszönetek.

Csüba Sándor 20-as honvéd zászlós gyűjtése folytán 42—42 koronát juttatott iskolánk szegény tanulóinak cipőbeszerzésére, mely adományt a segélyezendők nevében is köszöni a *tapolczai róm. kath. és tapolczai izr. elemi iskolák igazgatósága*.

Leszner Lajos ur 100 koronát ajándékozott az izr. nőegyletnek, a melyért köszönetet mond

az elnökség.

E rovatban közölték a szerkesztő nem vállal felelősséget. Szerk.

Egyházközségek figyelmébe!

Acelöntésű toronyharangok minden nagyságban megrendelhetők **Pauk Vilmos utóda cégnél.**

Eladó több ezer hl. 4—70 hl.

nagyságu alig használt, azonnal tölthető, prima tölgyfa transzport és ászok

boroshordó 80-115 K-ért

hlje, személyes átvétel mellett. Azonnal szállítható.

Szolonisz x Ripária sima és gyökeres **szőlővesző,**

direktermők, szőlőkarok, kénlapok, gyümölcsfák nagymennyiségben.

Megrendeléseket ajánlott levélben kér: *Saguly* Dániel Kismarton, Sopron megye, vasúti szálloda.

Eladó 3 szárnyas ajtó

jutányos áron. Cim a kiadóban.

Árverési hirdetés.

Alulírott kir. közjegyző a Veszprémegeyei Takarékpénztár r.-t. veszprémi bej. cég megbízásából ezennel közhírré teszem, hogy mintegy 977 hl. 97 liter kézi zálogot képező Fudacsony vidéki jó minőségű bor a m. kir. állami közpincészet badacsonyládihegyi pincéjében 1918. november hó 11-én d.-u. 3 órakor a kereskedelmi törvény 303. §-a értelmében **Schlésinger Vilmos és Katz Lajos** kesedelmes adások veszélyére, terhére és költségére nyilvános árverésen a legelőbbet igerőnek egy tételben el fog adni. A kikiáltási ár hektóliterenkint 125 korona, amennyiben az meg nem ígértetik, a bor a kikiáltási áron alul is el fog adni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az árvereztető képviselője kezéhez az árverés megkezdése előtt 200,000 koronát készpénzben bántapénz gyanánt letenni.

A vevő a bántapénzt köteles azonnal a vétel után 300,000 koronára kiegészíteni, a hátralékos vételárát pedig a bornak a pincéből való elszállítása előtt, legkésőbb azonban az árverés napjától számított nyolc napon belül az árverező pénztárába Veszprémben lefizetni.

A vevő a bántapénzt elveszti, ha a vételárát 300 000 koronára azonnal ki nem egészíti. Az árverés az ő veszélyére tovább folytatatik.

A kikiáltási ár hordók nélkül értendő.

Az árverés tárgyát képező borok az állami pince tartályaiban vannak és a vevő a megvett bort a pincében azokban köteles átvenni.

A vételilleték a vevőt terheli.

Tapolczán, 1919. október-hó-30. napján.

Dr. Róth Aurél
kir. közjegyző.

Sörraktári hordók

15—100 hl. között, méltányos áron eladtnak. Ugyanott eladó nagy mennyiségű

transzportthordó és puttony.

Cim: *Adler & Sohn*, Wein & Fasshandlung Wien III. Rasumofsky g. 27, Sürgöncim: *Adlersohn* Wien. Telefon: 3570. 8-7

Mindenféle

varrógépek javítását

elvéallalom jótállás mellett.

8-7

Csüba István.

Eladó egy jó háromnegyedes

FEJTÖGÉP

25 m. csővel, csapokkal, teljesen felszerelve.

Czuppon Sándornál Kövágóörs.

Kossuth Lajos utca 19 számú

ház /

és ugyanott egy kissé használt

takaréktűzhely

eladó.

7-7
Valday Sándornál.

Vincellér,

aki a szőlőgazdaság minden tenni-valójában jártas, elszegődne készpénz és természetbeni járandóságért,

Cim a kiadóban.

I öwy B. könyvnyomdája
Tapolcza,